

INSTITUTIONEN FÖR SOCIOLOGI OCH ARBETSVETENSKAP

SC1214 Risk, makt och värderingar: kontroverser i ett vetenskapsbaserat samhälle, 15 högskolepoäng

Risk, Power and Values: Controversies in a Science-based Society, 15 higher education credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap 2013-09-11 och senast reviderad 2014-11-12. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2014-11-12, höstterminen 2014.

Utbildningsområde: Samhällsvetenskapligt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Inplacering

Kursen ges som fristående kurs.

Kursen är en fördjupningskurs.

Kursen är en fördjupningskurs.

Kursen ingår i följande program: 1) Europaprogrammet

Huvudområde

Sociologi

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs minst 30 högskolepoäng i sociologi eller motsvarande, alternativt 60 högskolepoäng.

Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- jämföra och redogöra för sociologiska teorier kring risker och kontroverser
- reflektera över samspelet mellan samhällsförändring, kunskapsproduktion, styrning och individers/gruppers livsvillkor
- redogöra för kontroversstudiers metodologiska grunder och tillvägagångssätt

2. Färdighet och förmåga

- att kommunicera förvärvade teorier samt tillämpa dem i relation till empiriska exempel
- med hjälp av kursens perspektiv självständigt analysera och identifiera sociologiska problem kring riskrelaterade kontroverser
- genomföra en sociologisk fallstudie av en riskrelaterad kontrovers

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kritiskt förhålla sig till styrkor och svagheter som präglar olika teoribildningar kring risk
- värdera vilka teoretiska perspektiv och tillvägagångssätt som är lämpliga för genomförandet av den självständigt formulerade fallstudien
- reflektera över den egna forskarrollen och de etiska implikationerna av val av forskningsfrågor, teorier och empiriskt fokus

Innehåll

Risker blir en allt viktigare drivkraft för olika beslut i samhället. Begreppet risk genomsyrar den politiska debatten och myndigheternas praktik, men även ekonomiska verksamheter, vetenskaplig forskning, populärkultur och vardagsliv. Att förhålla sig till risk handlar om att förhålla sig till framtiden. Vilken framtid föreställer vi oss och vad vill vi sträva efter? Vilka risker kan accepteras eller inte? Allt oftare baseras identifieringen av risker på statistik och vetenskaplig evidens, men identifieringen och hanteringen av risker rymmer också omdömen om vad som är rätt och fel och vem eller vad som ska skyddas. I begreppet risk möts därför fakta och värde och uppmärksamheten på risk öppnar för en mängd osäkerheter och potentiella konflikter mellan aktörer med olika kunskapsanspråk, problembeskrivningar och prioriteringar.

Delkurs 1: Analytiska perspektiv på samhällsförändring och risk, 7,5 högskolepoäng (Analytical perspectives on societal change and risk, 7,5 higher education credits)

Första delkursens syfte är att presentera olika teoretiska perspektiv på risk samt att skapa förståelse för samspelet mellan individers livsvillkor, kunskapsproduktion,

politisk styrning och samhällsförändring. Delkursen behandlar ett brett spektrum av risker men fokuserar några specifika fall för att fördjupa förståelsen av hur kontroverser mellan experter, beslutsfattare, sociala rörelser och medborgare kan studeras.

Delkurs 2: Kontroversstudier, 7,5 högskolepoäng (*Controversy studies*, 7,5 higher education credits)

Under kursens tillämpade del ska studenten genomföra en fallstudie. Syftet är att öva förmågan att analysera sociala processer som innefattar riskvärdering, riskhantering och riskkommunikation. Andra delkursen har därför ett metodologiskt fokus på *kontroversstudier* och denna metod ska användas för att rikta in fallstudien mot komplexa riskfrågor som kan omfatta både faktakonflikter (kring evidens, sannolikheter, osäkerheter, bristande kunskap), konflikter om tillit (till myndigheter, vetenskapen, experterna) och värdekonflikter (sociala och kulturella normer, etik, ideologi, livsåskådningar). Riskvärdering, riskhantering och riskkommunikation är relevant inom en mängd olika områden och kontroverser kan till exempel uppstå kring *målsättningar* för att hantera risk (t.ex. nollvisioner inom brottsbekämpning eller olycksstatistik, gränsvärden inom miljö och hälsa), nya politiska *styrmedel* (t.ex. olika former av terroristbekämpning, handel med utsläppsrättigheter), *fördelningen* av risker (t.ex. geografisk, etnisk, klassrelaterad eller könsrelaterad utsatthet för risk), *ansvar* för att hantera risker (t.ex. statens ansvar för folkhälsan eller individens ansvar att följa expertråd för diet och motion), *nya teknologier* (t.ex. genmodifiering, psykofarmaka och informationsteknologi), *naturkatastrofer* (t.ex. pandemier).

Former för undervisning

Undervisningsspråk: svenska

Undervisningsinslag på engelska kan förekomma.

Former för bedömning

Kursens fastställda mål kommer prövas med hjälp av skriftliga hemtentamina.

Examinationen under första delkursen sker genom 2-4 skriftliga examinationsuppgifter som genomförs enskilt och som tillsammans omfattar 7,5 högskolepoäng.

Examinationen under andra delkursen sker genom en skriftlig examinationsuppgift som genomförs i grupp och som omfattar 7,5 högskolepoäng, i vilken en självständigt genomförd fallstudie rapporteras.

Bedömningen görs alltid av särskilt utsedd examinator. Kriterier för bedömning framgår av särskilt utdelad mall. Student har rätt till byte av examinator, om det är praktiskt möjligt, efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U). För att erhålla betyget Godkänd på Delkurs 1 krävs betyget Godkänd på 100% av examinationsuppgifterna. För att erhålla betyget Väl Godkänd på Delkurs 1 krävs betyget Väl Godkänd på 75% av examinationsuppgifterna.

För att erhålla slutbetyget Godkänd på kursen krävs betyget Godkänd på båda delkurserna. För att erhålla slutbetyget Väl Godkänd måste studenten ha bedömts med betyget Väl Godkänd på båda delkurserna.

Kursvärdering

Kursledaren ansvarar för att de studerande bereds tillfälle att göra en skriftlig/elektronisk kursvärdering under kursens gång eller i slutet av kursen. I den mån det är praktiskt genomförbart bör det också föras en diskussion mellan lärare, examinator och representanter för studenterna. Protokoll eller minnesanteckningar från denna diskussion ska i sammanfattad form lämnas till berörd studierektor. Vid planeringen av påföljande kurstillfälle ska det dokumenteras hur resultaten av utvärderingen tas till vara. En sammanfattning av resultat från tidigare utvärdering skall också finnas tillgänglig via hemsidan eller på annat sätt.